

jaar plaats gehad : het eerste op 10 september door de American Chemical Society te Chicago ; het tweede op 15 september te Londen door Chemical Society onder de auspiciën van de International Union of Pure and Applied Chemistry ; het derde op 17 oktober te Utrecht op voorstel van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging.

Honderd jaar geleden is de organische chemie of de chemie der koolstofverbindingen, na een bijna vijftigjarige periode van onzekerheid en verwarring, tot overzichtelijkheid en klaarheid gekomen, dank zij een nieuw begrip, voor het eerst door August Kekulé in het jaar 1858 uitgesproken, n.l. dat van de vierwaardigheid van het koolstofatoom en van de binding der koolstofatomen met zichzelf.

Deze fundamentele ontdekking is zeker niet vreemd geweest aan de benoeming van de slechts 29-jarige Kekulé tot gewoon hoogleraar in de algemene chemie te Gent, als opvolger van wijlen professor Mareska.

Met het vierwaardig koolstofatoom als leidraad kwam de chemie der langgestrekte koolstofverbindingen, de z.g. aliphatische reeks, in zijn *Lehrbuch der Organischen Chemie* Band I, verschenen in 1861, tot een systematisch en goed samenhangend systeem.

Eveneens ontdekte Kekulé weldra het geheim van het benzolmolekuul en ontwierp hij, te Gent, de sindsdien beroemd gebleven benzol-formule waaraan zijn naam gehecht blijft. De publicatie : « Sur la Constitution des Substances Aromatiques » verscheen te Parijs op 27 januari 1865. Ongetwijfeld zou dit werk een Nobelprijs hebben verdiend, moest een dergelijke eretitel reeds destijds hebben bestaan.

Het eerste onderrichtslaboratorium voor scheikunde in België werd onder die inspiratie van Kekulé in 1860 te Gent opgericht. Het reglement is van zijn hand en de nieuwe school van organische chemie ontwikkelt zich aldaar. Tientallen naderhand beroemd geworden figuren danken hun vorming aan dit vruchtbaar centrum van wetenschappelijk onderzoek. Het meest sprekend voorbeeld is dit van Adolf von Baeyer, die later n.l. in 1905 werkelijk de Nobelprijs voor scheikunde verwierf.

De invloed van Kekulé op onderwijs en wetenschap in België en in Europa is ontzaglijk geweest. De tentoonstelling van documenten, apparaten en materiaal uit zijn Gentse tijd illustreert de ontwikkelingsgang der organische chemie in het midden der vorige eeuw en is een hulde van de Universiteit aan een van hare meest vooraanstaande geleerden.

### **Apothekerspotten in het Diocesaans Museum te Mechelen**

Zij zijn drie in getal ; het vermelden niet waard, ware het niet dat ze de aandacht op zich trekken om twee redenen :

1) Zij zijn in oud-Antwerps aardewerk, zeer kenmerklijk nog onder Italiaanse invloed ; een zalfpot en

twee albarello's. Dergelijke potten zijn uiterst zeldzaam.

2) De twee albarello's dragen het Jezusmonogram  $\left| \begin{array}{c} + \\ - \end{array} \right|$ , wat per analogie met andere gevallen doet besluiten dat deze potten afkomstig zijn uit een kloosterapothek. In onze streken is zeer weinig bekend over kloosterapotheken ; in Duitsland, Frankrijk, Spanje, Joegoslavië, Italië, enz., zijn heel wat monografieën verschenen over dit onderwerp. Bij ons hadden alleen vermaardheid Orval en het St.-Janshospitaal te Brugge, en nu, dank zij de studie van Collega Segers, is ook iets meer bekend over Asse en het Ste.-Elizabethgasthuis te Brussel. Maar er moet meer te vinden zijn, als we bedenken dat ons land destijds bezaaid was met abdijen en kloosters. De Eerwaarde Heer Conservator van het Diocesaans Museum kon geen inlichtingen verstrekken nopens hun afkomst ; hij wist alleen dat deze potten werden tentoongesteld op de tentoonstelling te Antwerpen in 1930.

Deze apothekerspotten uit het Diocesaans Museum te Mechelen zijn het waard eens nader bekeken te worden. Drie potten... non multa sed multum...

Apoth. L. J. VANDEWIELE.

### **Een nieuw Tijdschrift**

SCIENTIARUM HISTORIA. Driemaandelijks Tijdschrift voor de Geschiedenis van de Geneeskunde, Wiskunde en Natuurwetenschappen. Redactie en Beheer : Prinsstraat, 5, Antwerpen. Prijs per nummer : 40 F. Jaarabonnement : 150 F. Steunabonnement : min. 500 F. Postrekening : 858456 Scientiarum Historia, Antwerpen.

In Limine.

Het wil de redakteuren van « Scientiarum Historia » voorkomen dat er bij de beoefenaren van de exakte wetenschappen met de jaren genoeg aanschouwelijke belangstelling is gegroeid, om het uitgeven van dit driemaandelijks tijdschrift als een gelukkig komplement te aanvaarden, en aldus het gedeelte dat ontbreekt om iets volledig te maken aan te vullen..., en deze onderneming niet als een onberaden waaghalzerij te bestempelen.

Vele redenen nopen ertoe met de nodige bescheidenheid van wal te steken. De geschiedenis van de wetenschap heeft in de Beneluxlanden, en dan inzonderheid in het Nederlandssprekend gedeelte daarvan, nog niet de drempel van een algemeen academisch erkend vak overschreden, hoewel het aantal diergenen die aan de beoefening van deze discipline een belangrijk deel van hun dagtaak wijden gelukkiglijk toeneemt. En onder deze laatsten is stilaan, menen we, het verlangen levendig geworden over een eigen tribune te beschikken.

Was het dan vermetel te pogen ten gerieve van die beoefenaren een tijdschrift in het leven te roepen waarin zij de resultaten van hun navorsingen zouden laten verschijnen ? Het biedt het voordeel een versnippering van initiatieven te voorkomen en een verstrooiing van het gepresenteerde tegen te

gaan, meteen een grotere kring van belangstellenden te bereiken en nog meer zo volledig mogelijk overzicht te geven van alles wat zich op het wetenschappelijk-historisch gebied in de Beneluxlanden voordoet, en mede n het bijzonder op het oorspronkelijk werk van eigen bodem de aandacht te vestigen en de nadruk te leggen.

Om buiten de grenzen van ons eng taalgebied door te dringen zal gelijk het meer en meer gebruikelijk wordt, de korte inhoud van de hoofdbijdragen in het Duits, het Engels of het Frans, naar keus van de auteur, toegevoegd worden. Bijdragen in een van deze laatste talen worden niet principieel van de hand gewezen, doch de voorkeur gaat naar het Nederlands. De redactie is de mening toegedaan dat zij het aan het nationaal besef en aan het opzet van haar onderneming verplicht is.

De redactie staat op het standpunt dat voor een beter inzicht in en voor een zwaarder doorwegen van het werk van het steeds toenemend aantal diergenen die zich met het voortbrengen van exakte kennis in de Nederlanden bezig houden, al wat in het verleden op hun eigen gebied geschied is — dat is de geschiedenis van de wetenschap — deze geschiedenis de *magistra vitae* is en blijft. Zo wordt de band tussen verleden en heden toegehaald, het is een grote intellectuele sterkte en behoedt de wetenschapsmens voor zelfoverschatting.

De redactie wil met haar opzet al datgene bestrijken dat met de geschiedenis van de exakte wetenschappen, in de meest algemene betekenis genomen, in verband staat. Worden beoogd: de geschiedenis van de geneeskunde van mens en dier in al haar onderdelen, de artseneerbereidkunde, de biologie in de breedst mogelijke betekenis, de wiskundige en natuurkundige wetenschappen eveneens in de ruimste zin. Literair-historische en kulturhistorische bijdragen zijn niet gewenst, tenzij ze de exakte wetenschappen enigszins raken. Op al wat de grensgebieden betreft, zal op zijn ruimst beschikt worden.

Op de medewerking van allen die het met dit eenvoudig programma kunnen eens zijn, wordt gerekend.

*De Redactie :*

Dr. P. Bockstaele (Sint-Niklaas) — Dr. P. Boeynaems (Antwerpen) — Prof. R. Dequeker (Leuven) — Dr. L. Elaut (Gent) — Prof. Dr. A. Louis (Leuven) — Apotheker L. J. Vandewiele (Gent) — Prof. Dr. P. Van Oye (Gent). J.V.

**HISTORISCHE  
TIJDSCHRIFTARTIKELEN  
REVUE HISTORIQUE  
DES REVUES**

**Brsil - Brazilië**

Tribuna Farmaceutica 1958 :

C. Stellfeld : *As artes medicas no parana provincial*, p. 65, 94, 97.

**Chine - China**

Janus XLVII, 1958 :

P. Huard en M. Wing : *Evolution de la matière médicale chinoise*, p. 3-67.

**Cuba**

Revista Farmaceutica di Cuba 1958 :

R. Galbis : *Contribucion a la historia de la farmacia*, p. 189, 241, 302.

**Danemark - Denemarken**

Theriaca 1958 :

V. Gaun Jensen : *On the title « examinatus Pharmaciae »*.

H. I. Toft : *Some comments on the arrangement of the dispensary in Tönder Apotek during the period 1750-1900*.

K. Baerentsen : *Pharmacopoeia Danica 1772*.

K. Baerentsen : *E Regno minerali Ph. D. 1772*.

I. Clemens Petersen : *medicinal herbs from medicinal gardens*.

H. Sögaard : *Excavations from the oldest apotek in Aabenraa*.

**Allemagne - Duitsland**

Deutsche Apotheker-Zeitung 98 1958 :

H. Gittner : *Erstveröffentlichung eines Hahnemann-Briefes*, p. 387.

E. Vevera : *Die Standgefäße der Apotheken im Wandel der Zeit*, p. 400.

R. Schmitz : *Zur Historiographie des Kölnischen Apothekenwesens*, p. 627.

R. Mees : *Zur Geschichte der Fürstliche Fürstenbergische Hofapotheke in Donaueschingen 1758-1958*, p. 727.

H. Böttger : *Medizin- und Pharmaziegeschichte an der Universität Kiel*, p. 758.

Zur Geschichte der Pharmazie, Geschichtsbeilage der Deutsche Apotheker-Zeitung 1958 :

K. Ganzinger : *Die Apotheke in J. J. Bechers Wiener Kunst- und Werkhaus*, p. 1.

A. Stemper : *Ein Klaproth-Bildnis*, p. 9.

E. Dann : *Ein weiteres Klaproth-Bildnis*, p. 10.

Öffentliche und private pharmaziegeschichtliche Sammlungen in Deutschland ; 8. Die Sammlung Erwin C. Mors in Hannover, p. 11.

K. Ganzinger : *Professor Otto Zekert zum 65 Geburtstag*, p. 16.

A. Stemper : *Ein viertes Exemplar der ersten Ausgabe des Dispensatoriums von Valerius Cordus*, p. 17.

G. Schröder : *Ueber Ursprung und Entstehung der Chemiatrie*, p. 19.

W. H. Hein : *Das Laboratoriumsbild des Johannes Stradanus*, p. 25.

O. A. Pirinen : *Die erste Museumapotheke Finnlands*, p. 28.